

Read the full book on: [10.1787/9789264190658-en](https://doi.org/10.1787/9789264190658-en)

Együttműködés az eredményesebb tanulás érdekében: Nemzetközi körkép az értékelésről és felmérésről

Összefoglalás magyarul

- A kormányzatok és az oktatással kapcsolatos irányelvek kidolgozói egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a tanulók, tanárok, iskolavezetők és oktatási rendszerek értékelésére és felmérésére. Az értékelések és a felmérések a tanulók teljesítményének jobb megértését segítik elő, információt szolgáltatnak a szülőknek és a társadalom egészének az oktatási teljesítményről, és javítják az iskolai, iskolavezetési és tanítási gyakorlatokat.
- Az értékelések és felmérések eredményei egyre fontosabb eszközökké válnak annak megállapításában, hogy mennyire teljesítenek jól az oktatási rendszerek, valamint visszajelzést is nyújtanak, melynek célja a tanulók segítése a még jobb teljesítmény elérésében.
- Ez a jelentés 28 OECD-ország tapasztalatait hasonlítja össze, elemzi a különböző megközelítések erősségeit és gyengeségeit, valamint az értékelések és felmérések használatára vonatkozó javaslatokat tesz az oktatás minőségének, méltányosságának és hatékonyságának fejlesztése érdekében. Ehhez az OECD „Az oktatási eredmények fejlesztését célzó értékelési és felmérési keretrendszerek áttekintése” (Review on Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes) című tanulmányát veszi alapul.

Közös vonások

Az értékelés és felmérés használatának elterjedését számos tényező befolyásolja, például:

- Az oktatás hatékonyságára, méltányosságára és minőségére irányuló igény erősödése a gazdasági és társadalmi kihívások leküzdése érdekében.
- Az oktatásban egyre inkább elterjedő, nagyobb iskolai autonómiát célzó törekvések, amelyek szükségessé teszik az iskolák teljesítményének ellenőrzését.
- Az informatika fejlődése, amely lehetővé teszi az átfogó és egyéni tanulóértékelés fejlesztését, és megkönnyíti az adatok megosztását és kezelését.
- A bizonyítékokon alapuló döntéshozás nagyban támaszkodik az értékelések eredményeire.

Az értékelések és felmérések jelenlegi helyzete és felhasználásuk módjai nagy eltéréseket mutatnak az egyes OECD-országok között, azonban van néhány közös vonás:

Az értékelés egyre bővül és egyre sokoldalúbbá válik

A legtöbb OECD-ország már felismerte az értékelés és felmérés központi stratégiai szerepét, és bővítik azok használatát. Továbbá egy sokkal átfogóbb megközelítést kezdenek alkalmazni: Korábban az értékelés és a felmérés leginkább a tanulók értékelésére koncentrált, de mára kiszélesedett a felhasználás területe, és magában foglalja a külső iskolai értékelést, a tanárok és iskolavezetők értékelését, valamint a teljesítménnyel kapcsolatos adatok kibővített használatát is.

A mutatók jelentősége növekszik

Az oktatási rendszerek egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a tanulók eredményeinek mérésére, amelyek segítségével összehasonlítható a különböző iskolák és régiók teljesítménye a különböző időszakokban. A legtöbb ország már rendelkezik nemzeti oktatási adatbázissal, és megjelentet oktatási statisztikákkal és mutatókkal kapcsolatos adatokat. A nemzetközi összehasonlító teljesítményértékelések egyre gyakoribbá válnak, és nemzeti oktatási vitákhoz szolgálnak alapul.

Az eredményeket számos módon felhasználják

Az eredményeket arra használják, hogy megállapítsák, mely területeken teljesítenek jól az iskolák, és hol van még szükség fejlődésre. Továbbá az irányelvek kidolgozóinak, az iskolavezetőknek és a tanároknak az elszámoltathatóságát is ezekkel biztosítják. Sok országban például már megjelentetik az iskolák eredményeinek nemzeti szintű rangsorolását, hogy a szülők, a kormányhivatalnokok és a média felhasználhassák ezeket az adatokat.

Növekvő támaszkodás az oktatási normákra

Számos országban oktatási normákat fektetnek le azzal kapcsolatban, mit kell tudniuk és milyen képességekkel kell rendelkezniük a tanulóknak a tanulási folyamat bizonyos szakaszaiban. Ez szükségessé tette az ellenőrzést, hogy megállapítsák, megfelelnek-e a tanulók a normáknak.

Kihívások és irányvonalak

A különböző országok különböző hagyományokkal rendelkeznek az értékelés és felmérés terén, és különböző megközelítéseket alkalmaznak. Ugyanakkor van néhány egyértelmű törekvés az irányelvekkel kapcsolatban:

Holisztikus megközelítés

Ahhoz, hogy az értékelést és felmérést alkotó elemek elérjék valódi céljukat, egységes egészt kell alkotniuk. Ez az alkotóelemek közötti együttműködéshez, az ismétlődések elkerüléséhez és a célkitűzések közötti eltérések kiküszöböléséhez vezet.

Az értékelés és felmérés összehangolása az oktatási célokkal

Az értékeléseknek és felméréseknek az oktatási célokat és a tanulók tanulási célkitűzéseit kell szolgálniuk és segíteniük. Ennek érdekében szükség van például az oktatási célokba ágyazott irányelvekkel való összehangolásra, a

mindig az adott célnak megfelelő értékelések és felmérések kifejlesztésére és annak biztosítására, hogy az iskolai dolgozók az oktatási célokat megfelelően értelmezzék.

Az osztálytermi gyakorlatok fejlesztésének hangsúlyozása

Az értékelés és felmérés célja az osztálytermi gyakorlatok és a tanulási folyamatok fejlesztése. Ennek megfelelően az értékelés és felmérés minden típusának rendelkeznie kell oktatási értékkel, és gyakorlati előnyökkel kell szolgálniuk azok számára, akik részt vesznek bennük, legfőképpen a tanulóknak és a tanároknak.

A torzulások elkerülése

Mivel szerepet játszanak az elszámoltathatóságban, az értékelési és felmérési rendszerek torzulásokat okozhatnak abban, hogy hogyan és mit tanítanak a tanulóknak. Például, ha a tanárokat az alapján ítélik meg, hogyan teljesítenek a tanulók a szabványosított tanulói teszteken, előfordulhat, hogy csak a „tesztre készítik fel” a tanulókat, csak a vizsgált képességekre koncentrálva és kevésbé ügyelve a tanulók általános fejlődési és oktatási igényeire. Fontos minimálisra csökkenteni ezeket a nem kívánt mellékhatásokat, például azáltal, hogy az iskolák és tanárok teljesítményét szélesebb körű megközelítések szerint értékeljük.

A tanulók középpontba helyezése

Az értékelés és felmérés alapvető célja a tanulók tanulási folyamatainak fejlesztése, ezért a tanulóknak kell a középpontban lenniük. Teljes mértékben elkötelezettnek kell lenniük a tanulás iránt, és tudniuk kell megítélni a saját fejlődésüket (ami az élethosszig tartó tanulásnak is kulcsfontosságú feltétele). Az is nagyon fontos, hogy ellenőrizzük a tágabb értelemben vett oktatási eredményeket, ideértve a kritikus gondolkodás, a társadalmi kompetenciák, a tanulás iránti elkötelezettség kifejlődését és az általános jólét meglétét. Sem ezek, sem a tanulók oktatási kimenetelét formáló tényezők sora nem mérhető egyszerűen. Így a teljesítménymérésnek mindig széles körűnek kell lennie, nem szűkítettnek, és mind kvantitatív, mind kvalitatív adatokra támaszkodnia kell, emellett jó minőségű elemzésen kell alapulnia.

A kapacitás felépítése minden szinten

Egy hatékony értékelési és felmérési keretrendszer létrehozásához a kapacitás növelésére van szükség az oktatási rendszer minden szintjén. Például szükség lehet a tanárok felkészítésére egy formáló értékelési szerepkörre, az iskolai hivatalnokok adatkezelési ismereteinek frissítésére; az iskolaigazgatóknak pedig – akik gyakran csak az adminisztratív feladatokra koncentrálnak – meg kell erősíteniük pedagógiai vezetési ismereteiket. Továbbá szükséges egy központilag meghatározott törekvés olyan tudásbázis, eszközök és iránymutatások kifejlesztésére, amelyek segítséget nyújtanak az értékelési és felmérési tevékenységekben.

Helyi szükségletek kezelése

Az értékelési és felmérési keretrendszereknek meg kell találniuk a megfelelő egyensúlyt a központi oktatási célok egységes megvalósítása és az egyes régiók, körzetek és iskolák sajátos szükségleteihez való alkalmazkodás között. Ez szükségessé teheti nemzeti paraméterek lefektetését is, de azoknak kellően rugalmas megközelítéseket kell alkalmazniuk, hogy a helyi szükségleteknek megfeleltethetők legyenek.

Sikeres tervezés, egyetértés kiépítése

A sikeres tervezés érdekében az értékelési és felmérési keretrendszereknek megalapozott irányelveken és a legjobb gyakorlatokon kell alapulniuk, amely teszteket és kísérleteket tehet szükségessé. A sikeres megvalósítás érdekében mindenképpen törekedni kell az egyetértés kiépítésére minden érintett között, és segíteni kell a változások mögött rejlő ésszerűség és hasznosság megértését, ami a változások elfogadását is megkönnyíti.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsük az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától:
rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Synergies for Better Learning: An International Perspective on Evaluation and Assessment*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264190658-en